

TOIMINTAKERTOMUS 2008

* Näe köyhyys; sen poistaminen on yhteinen asia *

PERUSTEEMAT 2008

- 1. Lasten ja lapsiperheiden kokema köyhyys**
- 2. Sosiaaliset perusoikeudet Suomessa ja EU:ssa**
- 3. Terveiden ja köyhyyden yhteys**
- 4. Asunnottomuus**
- 5. Köyhyyttä kokeneitten kokemukset**
- 6. Yhteiskunnallisten muutosten seuraukset haavoittuville väestöryhmille**
- 7. Köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen teemavuosi 2010**

1. JOHDANTO

EAPN-Fin – Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto – on avoin köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. Verkosto on perustettu vuonna 1994 ja siihen kuului 33 järjestöä tai muuta yhteisöä. Lisäksi sillä on yksityisiä ihmisiä tukijäseninä. EAPN-Fin on Euroopan köyhyyden vastaiseen verkoston, European Anti-Poverty Networkin eli EAPN:n jäsen.

Verkosto pyrkii parantamaan köyhyydessä elävien, syrjäytyneiden ja syrjäytymisuhassa olevien asemaa ja edistämään sosiaalisia oikeuksia, perusturvaa, hyvinvointia sekä itsenäistä suoriutumista. Sen tavoitteena on

- tukea köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista toimintaa paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä,
- tuoda esiin köyhien ja syrjäytyneiden oma ääni ja edistää köyhyyttä ja syrjäytymistä kartoittavien selvitysten ja tutkimusten tekoa sekä tiedottaa niistä,
- toimia Suomen ja Euroopan unionin välisen sosiaalipoliittisen keskustelun ja vuorovaikutuksen edistäjänä.

Köyhyyteen sisältyy paljon aineellista ja inhimillistä hätää sekä vieraantumista sosiaalisesta osallisuudesta. Taustalla on myös poliittisia päätöksiä, joissa ei ole tehty riittävästi köyhyyteen ja syrjäytymiseen liittyvää riski- ja vaikutusanalyysiä. EAPN-Finiä huolestuttaa asenteiden ja politiikan koveneminen. Se haluaa toiminnallaan viestittää: *näe köyhyys - sen poistaminen on yhteinen asia*. Kansalaisten sosiaaliset perusoikeudet ja talousmarkkinoiden vapaudet on saatava keskinäiseen tasapainoon.

2. VAIKUTTAMISTYÖ JA TAPAHTUMAT 2008

Vuoden 2008 perusteena oli aiemman vuoden tapaan lasten ja lapsiperheiden kokema köyhyys. Teemaa tarkasteltiin jäsenjärjestöjen erilaisista näkökulmista käsin ja sitä työstettiin *Lasten ja lapsiperheiden kokeman köyhyyden työryhmässä, Terveys ja köyhyys – työryhmässä* sekä verkoston hallituksessa. Kansalliseen köyhyyden ja syrjäytymisen vastaiseen keskusteluun ja toimintaan vaikuttamista tehtiin myös laatimalla ja levittämällä 8.5.2008 kannanotto [Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain muuttamiseksi \(HE 37/2008\)](#).

EAPN-Fin osallistui mm.

- 16.-17.5.2008 Brysselissä järjestettyyn EAPN:n vuosittaiseen *Köyhyyttä kokevien tapaamiseen (7th European Meeting of people experiencing poverty)*. Suomen verkosto osallistui tapaamiseen kansallista valmistelua ja seurantaa koordinoivan työryhmänsä kautta. Tapaamisen loppuraportti käännettiin osin myös suomeksi.
- YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen päivän (17.10.) eri paikkakunnilla järjestettyihin tapahtumiin kuten perinteiseen *Asunnottomien yöhön*.

3. TOIMINTA HALLITUKSESSA JA TYÖRYHMISSÄ

Hallitus kokoontui vuoden 2008 aikana 7 kertaa. Yleiskokouksen (5.11.2008) yhteydessä järjestettiin iltapäiväseminaari Sata-komitean työstä. Alustajana oli komitean puheenjohtaja Markku Lehto.

EAPN-Finin toiminta-alueen haasteisiin vastattiin verkoston kaikilla neljällä toimintatasolla eli eurooppalaisella tasolla (EAPN ja sen kautta EU), kansallisella poliittisella tasolla (päättäjien lobbaus ja keskinäinen yhteistyö), verkoston jäsentahojen tasolla (EAPN-teemojen levittäminen ja vahvistaminen, jäsenten suorat kontaktit köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneisiin) sekä verkoston omien työryhmien tasolla.

Verkostolla on neljä työryhmää (kansainvälisten asioiden työryhmä, sosiaalipoliittinen työryhmä, terveys- ja köyhyystyöryhmä sekä lasten ja lapsiperheiden kokeman köyhyyden työryhmä). Niissä valmisteltiin ja toimeenpantiin verkoston toimintoja ja keskusteltiin ajankohtaisista asioista. Työryhmien työtä yhdistävänä teemana oli lasten ja lapsiperheiden köyhyys.

4. JÄSENTOIMINTA

Verkoston jäsenille lähetettiin kesällä puheenjohtajan kirje, jolla jäseniä informoitiin kevään ja syksyn tapahtumista. Yleiskokouksen yhteydessä järjestetty iltapäiväseminaari oli avoin kaikille jäsenille.

5. TOIMINTA EUROOPAN VERKOSTOSSA

Euroopan verkoston kautta saatavan tiedon ja kokemusten välittäminen Suomeen sekä suomalaisten näkemysten välittäminen muualle Eurooppaan on keskeinen osa EAPN-Finin toimintaa. Suomen verkosto osallistui European Anti-Poverty Networkin (EAPN) jäsenenä sen hallitukseen (*executive committee*) puheenjohtajansa Ari Saarron kautta ja lisäksi verkostolla oli joitakin työryhmjäsenyyksiä tai muita osallistumisia EAPN:n järjestämissä tilaisuuksissa.

EAPN:n yleiskokous järjestettiin Bulgariassa 25.-27.9.2008. Yleiskokouksen hyväksymässä julkilausumassa valmistauduttiin EU:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaiseen teemavuoteen 2010. Julkilausumassa todettiin, että EU joka aiemmin on nähty eurooppalaisen sosiaalisen mallin edistäjänä on vaarassa tulla enemmänkin markkinavapauksien puolustajaksi. Talouskasvun ei koettu takaavan suurempaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Vakavaa poliittista sitoutumista köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämiseksi ei ollut havaittavissa vaan köyhyyttä kokevat jätetään oman vastuunsa varaan ja heille tarjotaan huonolaatuisempia töitä. EU-maissa on lisäksi ilmennyt lisääntyvästi ihmisoikeuksien vastaisia toimia, etenkin etnisiä vähemmistöjä kuten romaneja ja maahanmuuttajia kohtaan. Peruslähtökohtana tulisi kuitenkin olla ihmisarvoisen elämän takaaminen kaikille, ja EAPN:n yleiskokous pitikin tällaista sosiaalista kehitystä mahdollisena. Stereotypiat köyhiä kohtaan on kuitenkin ensin murrettava ja parempi demokratia saatava aikaan. Julkilausumassa EU:n tämänsuuntainen kamppailu nähtiin yhtenevänä aihepiirin globaalien haasteiden kanssa.

Osana eurooppalaista verkostoa EAPN-Fin osallistui myös pohjoismaisen yhteistyön kehittämiseen. Yhteistyötä varten perustettu Nordic Welfare Platform pyrkii tuomaan esiin pohjoismaisen hyvinvointimallin hyviä käytäntöjä sekä keskustelemaan EU-politiikan yhteisistä haasteista.

6. VERKOSTON TOIMINTATAVAT JA TALOUS

Verkosto ei ole rekisteröitynyt. Se on toiminut Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton (STKL) yhteydessä saaden siltä sihteeri- ja taloushallintopalveluja. Toiminta on rahoitettu pääosin jäsenmaksuin sekä niiden riittämättömyyden vuoksi osin myös jäsenten muulla taloudellisella ja toiminnallisella tuella. Eurooppalaisen verkoston laajentumisen ja talousraamin tiukkuuden vuoksi kansallisten verkostojen on toivottu hankkivan myös esimerkiksi valtiolta saatavaa rahoitustukea. Toimintavuonna tätä ei kuitenkaan onnistuttu saamaan. RAY:lle jätettiin yhdessä STKL:n kanssa avustushakemus teemavuoden 2010 toimintojen toteuttamiseksi. Toimintavuoden 2008 tuloslaskelma on erillisenä liitteenä.